

Nordre Follo
kommune

Universell utforming, miljøhensyn og sikkerhet i utendørs lekearealer

Solvor Berlin Boasson

Ergoterapeut, Nordre Follo kommune

Forankring av universell utforming

- Likestillings og diskrimineringsloven
- Offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten har plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Plan og bygningsloven

Teknisk forskrift TEK 17

FN konvensjonens definisjon

Med universell utforming menes: utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming.

Universell utforming - strategi for å skape omgivelser som møter mangfoldet i befolkningen

- Den som ikke kan gå
- Den som kan gå litt, men saktere enn de andre
- Den som kan klatre, rulle og krype, men ikke gå.
- Den som ikke kan se – taktile holdepunkter
- Den som kan se litt - kontraster
- Den som ikke kan høre
- Den som kan høre litt
- Den som har vanskelig for å forstå, huske eller finne fram
- Den som ikke orker så mye som de andre

Olav Rand Bringa i Kulturdepartementet

Intensjonen med universellutforming;
likeverd og like muligheter for alle til å delta i samfunnet

*” Tenke kvalitet utover tekniske forskrifter.
Se hele samfunnet, ikke bare funksjonshemmede.
Et bærekraftig samfunn”*

Foto Solveig Dale

Foto Trondheim kommune

Ingen skal utelates

Et av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates. De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres.

Ekskluderte grupper, som mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk, er høyt representert blant de som fortsatt lever i fattigdom.

Ill. Bjørn Ådland, Trondheim kommune

Hva er god
universell
utforming?

Munkerud skole i Oslo, ferdig 2016 – god tilgjengelighet for rullestol men ikke nødvendigvis god universell utforming.

Nordre Follo
kommune

Bevisst bruk av ulike taktile overflater for å lette veifinning

Fire tilnærminger for å begrense bruk av gummidekke

1. Begrense gummidekke til kun sikkerhetssonen under lekeapparater.
2. Begrense gummidekke til den delen av sikkerhetssonen som gir adkomst til aktivitetene i lekeapparatet, og bruke bark i resten av sikkerhetssonen.
3. Bruke alternative falldempende materialer med fast overflate der det er behov for en kombinasjon av støtdemping og tilgang for rullestol.
4. Utnytte eller forme terrenget slik at man legger til rette for fysisk utfoldelse uten stor fallhøyde

Munkerud barnehage, ferdig 2019 – gummibelegg er begrenset til sikkerhetssonene, ellers naturlige overflater

Nordre Follo
kommune

Kan man begrense gummidekke til kun en del av sikkerhetssonen? Et forsøk som ikke ble helt som planlagt, på grunn av krav til fast dekke over betongfundamentene til huskestativet.

Nordre Follo
kommune

En tenkt løsning – en fast vei mellom inngangene i lekestativet, mens resten av sikkerhetssonen dekkes av bark

Nordre Follo
kommune

Alternative materialer – corkeen. Maks fallhøyde er foreløpig 1,7 m.

Nordre Follo
kommune

Svært gode drenerende egenskaper, laget av naturlige korkgranulater.
Samme bindemiddel iden faste overflaten som gummidekke

Nordre Follo
kommune

Foreløpig brukt på en lekeplass i Norden, i Tensta i Stockholm

Nordre Follo
kommune

As elastic as rubber, but lighter

Performance Polymers

[Documents](#) [Contact](#)

[Industries](#) ▾

[Your Needs & Our Solutions](#) ▾

[Documents](#)

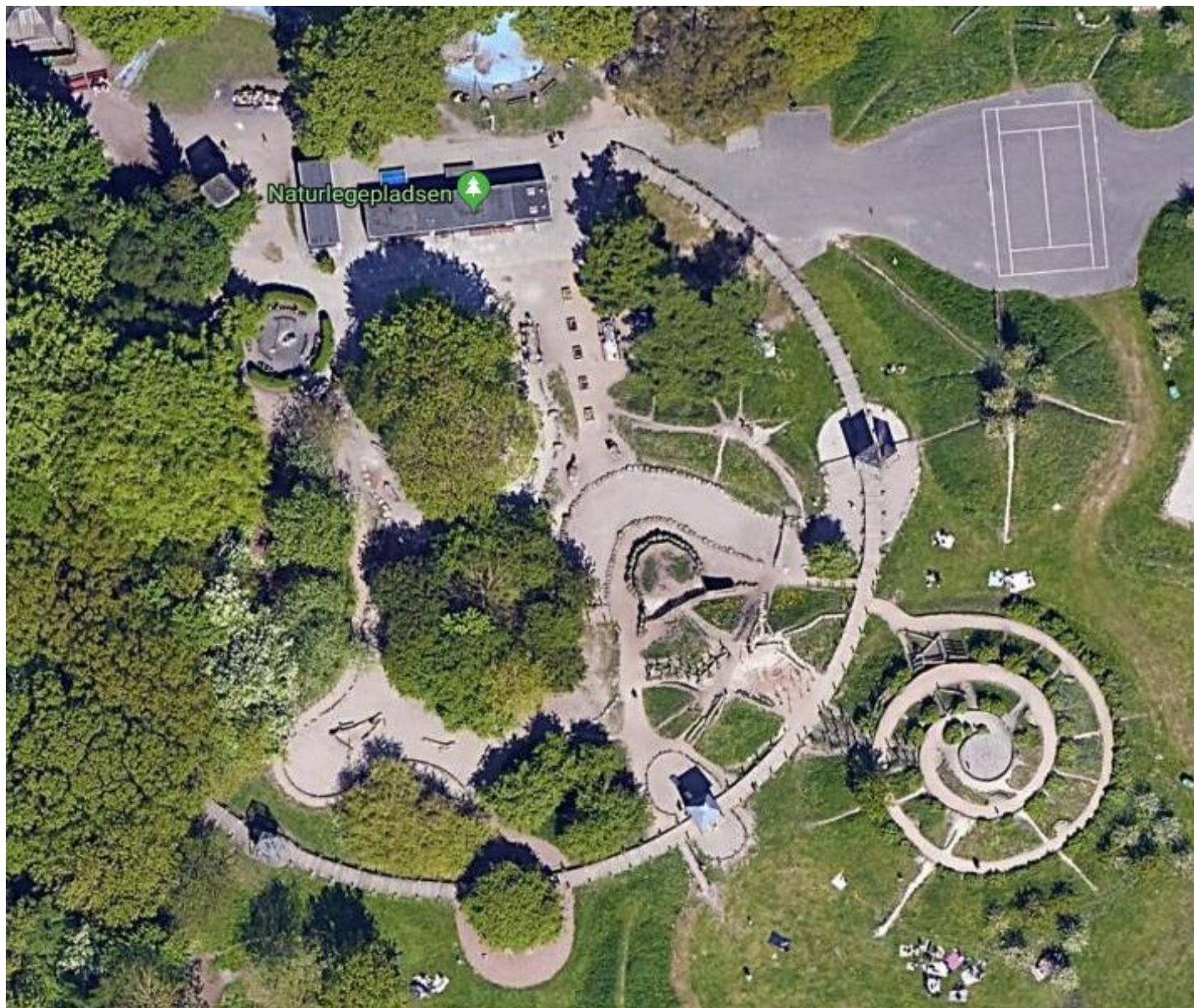
[Tools & Services](#) ▾

[Processes](#) ▾

[Products](#)

[News & Events](#) ▾

Et annet alternativt materiale som skal være på vei ut i markedet, opprinnelig utviklet til støtdemping i skosåler til joggesko. Laget av polyurethan, som dekkes med et fast lag med EPDM gummigranulater av ikke resirkulert gummi. Man bytter altså ut gummigranulater laget av resirkulerte bildekk, med et renere materiale.

Valbyparken naturlekeplads i København – Designet av den danske landskapsarkitekten Helle Nebelong

Nordre Follo
kommune

Flere klatreruter til toppen, med ulik vanskelighetsgrad, men med lav fallhøyde.

Tilgjengelighet

Rampe fra ringbroen, men sklien er vanskelig tilgjengelig

Her kunne det vært en sklie i terrenget.

Muligheter for likeverdig bruk

Man kan gjemme seg,..

og komme inn i sirkelen også om man bruker rullestol

Argumenter for fast dekke i sikkerhetssoner

Sikkerhet/drift

- Falldempende egenskaper?
- Sprøytespisser, glasskår og kattebæsj kan skjule seg i løsmasser, kontrollrutiner.
- Renhold/inneklima

Universell utforming

- Fast dekke gir likeverdig tilgang til leken, og mulighet til å velge hvor man vil leke.
- Det må ikke være fast dekke overalt.
- En vei med fast dekke og nødvendig snuareal, kan også være et ledeelement og et lekeelement.

Sikre likeverdige bruk

Tilgjengelighet for alle

Kjernen i tilgjengelighet for alle er at vi må «*utforme omgivelsene på en måte som ivaretar hele befolkningens variasjon i funksjonsevne, inkludert behovene til personer med nedsett funksjonsevne.*» (Barne- ungdoms- og familiedirektoratet, Lastet ned 22.07.2019). Veslefrikk barnehage i Kristiansand viser hvordan man kan tilrettelegge for alle ikke minst barna i kompetanseavdeling for barn med funksjonsnedsettelse og samtidig sørge for god integrering av alle barn. Se figur 14.

Uteområdet er mangfoldig med variert terreng og vegetasjon og mange bruksfunksjoner. «Naturen er et særpreg ved vår barnehage» ifølge enhetslederen for barnehagen. I naturområdene finner vi blåplass, sklie og et mini tau- og dekanlegg der særlig

jentene liker å være. De er blitt tøffere av det, slik lederen ser det. Flate partier er egnet for trehjuls sykling og inneholder i tillegg store sandbassenger med lekebåter, lekehus, lekekomfyr, husker av ulike slag, opplegg for vannlek osv. Mange tiltak er utformet slik at de er tilgjengelige for alle, f.eks. opphøyde sandkasser, lekehus med ramper, og den forannevnte stien er anlagt slik at rullestolbrukere kan dra seg rundt hele skogsområdet. Ifølge enhetslederen var det før ombygging mange unødvendige hindre både for små barn og rullestolbrukere, f.eks. rundstokker og kanter. I dag er det mye å gjøre for alle grupper. Opplegget med små boder, bord osv. bidrar til at de med en funksjonshemming kan gjøre mer ute, og dette har ført til bedre integrering av barna.

Figur 14 Veslefrikk barnehage i Kristiansand. Et eksempel på tilrettelegging for alle.

